

Motion till riksdagen 2018/19:1959

av **Carina Ohlsson m.fl. (S)**

Stärkt arbetsmarknad i Västsverige

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av insatser för att stärka arbetsmarknaden i Västsverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Göteborg är ett av Sveriges hetaste tillväxtområde och fungerar som lokomotiv för den västsvenska arbetsmarknaden. De bekymmer som finns är främst rekryteringsproblem, matchning mellan arbetslösa och lediga jobb samt att få nyanlända i arbete.

Västsverige skiljer sig från övriga landet genom att andelen sysselsatta inom tillverkningsindustri och jordbruk/livsmedelsindustri sticker ut. Vi kan också konstatera att de delar av Västsverige som domineras av dessa näringsgrenar inte har samma tillväxttakt som regionen som helhet. Även i dessa branscher är det idag svårt att hitta den kompetens som krävs för fortsatt utveckling.

Den öppna arbetslösheten i Västsverige minskar liksom i övriga landet. Vad som oroar är att utvecklingen vad det gäller långtidsarbetslöshet inte visar på samma positiva trend.

Regeringen har genomfört insatser kopplade till Innovationsrådets arbete inom life science, miljö och klimat samt digitalisering. Life science är en nyckelsektor för Sverige och Västsverige. Regeringens strategi för en nyindustrialisering för att locka fler industriinvesteringar till Sverige är oerhört viktigt för Västsverige, som är en av landets mest industritunga regioner.

Göteborg är ett nav för västsvensk industriutveckling med sin långa industritradition och stora företag. Det är också här större delen av Västsveriges forskningsverksamhet är koncentrerad. Vid Centrum för tjänsteforskning vid Karlstads universitet, med fokus på värdeskapande genom tjänster bedrivs en forskning på hög nivå. Detta inom ett område som blir allt viktigare och där en stor del av framtidens sysselsättning kommer att finnas.

Finansiering av innovationer och satsningar är ett bekymmer för företag utanför de stora tillväxtområdena i Sverige. Västsverige är ett område där företag på mindre orter

har svårt att få finansiering till en rimlig kostnad om de över huvud taget får denna hjälp av banker och andra kreditinstitut.

Även de små och medelstora företagen är viktiga för exporten. Tillgång till finansiering för exportaffärer är en nyckelfråga för många av dessa och även rådgivning inför exportsatsningar.

Såväl vad gäller stöd och finansiering för vägen från innovation till tillverkning som exportfrämjande insatser är det viktigt att dessa verkligen kommer mindre företag på små orter men också på landsbygd till del.

Samtidigt som alltför många människor är öppet arbetslösa i Västsverige finns det många lediga jobb i regionen. Västsverige har liksom Sverige i stort en hög och ojämnt fördelad arbetslöshet. Arbetslösheten är särskilt hög hos personer utan gymnasieutbildning eller med kort vistelsetid i Sverige.

Statistik visar att nästan en av fem rekryteringar i landet misslyckas. Vi får exakt samma signaler från näringslivet i Västsverige. Man har svårt att finna den kompetens man söker för olika tjänster. Inte minst gäller detta offentlig sektor.

Göteborgs arbetsmarknad växer starkt, men rekryteringsbekymret är inget specifikt storstadsproblem utan gäller också i stor utsträckning företag på mindre orter. Den investering i nya utbildningsplatser inom vuxenutbildningen – i ett nytt kunskapslyft och aktiva insatser för långtidsarbetslösa – som genomförs är positiv för vår region. Det är viktigt att denna satsning utvecklas på ett sådant sätt att man utgår ifrån lokala samt regionala förutsättningar och inte framhärdar likformiga regler för hela landet. Är behoven olika så skiljer sig också insatserna åt.

Att ta till vara alla individers kompetens, vare sig den införskaffats inom landet eller i någon annan del av världen är viktig för en lyckosam integration för nyanlända svenskar liksom för rörligheten på arbetsmarknaden.

Många branscher genomgår idag en snabb utveckling. Detta får till följd att personer med lång erfarenhet av en bransch eller ett yrke tvingas att byta jobb. Genom en validering av befintliga kunskaper kopplat till utbildning inom det kompletteringsbehov som framkommer kan steget till ett nytt arbete kortas ned väsentligt. En tydlig signal om exakt vilken utbildning som krävs för ett nytt jobb kan dessutom öka studiemotivationen hos de som drabbas av arbetslöshet.

Ytterligare särskilda insatser behövs för att validera högre studier i annat land med motsvarande svenska studier för att såväl nyttja kompetens hos nyanlända som att snabba upp processen till egen försörjning.

Ett stort bekymmer idag är att vi inte förmår att matcha lediga jobb med de som idag är arbetslösa. Ofta hörs debatten om rekryteringsbekymmer på jobb med krav på universitetsutbildning, men vi kan också se hur en lång rad av yrken inom kollektivområdet idag har svårt att rekrytera personal.

Rekryteringsbekymren är stora inom industri- och hantverkaryrken. För de som är arbetslösa krävs det relevanta utbildningar för att matcha för de jobb som finns att söka. Detta gör att det krävs en flexibilitet för Arbetsförmedlingen att lokalt upphandla individanpassade utbildningar som kan möjliggöra för individen att snabbt ta steget ut på arbetsmarknaden.

När man analyserar arbetslösheten bland unga framgår tydligt vad som hindrar steget in på arbetsmarknaden. Problem har främst de ungdomar som saknar gymnasieutbildning, har en funktionsnedsättning och utrikes födda som kommer till Sverige under senare tonåren.

Det är viktigt att vi åter ser kommunerna som en viktig aktör för att komma till rätta med ungdomsarbetslösheten. Många gånger kan kommunerna via sina kontaktnät med det lokala näringslivet hjälpa till att slussa ut ungdomar till en meningsfull sysselsättning och senare jobb.

Idag är många ungdomar, även de med godkänd gymnasieutbildning, hänvisade till kortsiktiga anställningar via bemanningsföretag eller som timvikarier med korta varsel för de timmar man får arbeta. Detta ger en otrygg livssituation och skjuter fram de ungas möjligheter till ett normalt vuxenliv.

Det är också viktigt att Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans regelverk samordnas för att möjliggöra och underlätta regionala och lokala satsningar tillsammans med region/landsting och kommuner.

Västsveriges tillverkningsindustri är beroende av fungerande godstransporter som många gånger påbörjas på landsbygden. Vi ser positivt på regeringens satsning på ökat underhåll av järnvägsspår och vägar på landsbygden. Det är en satsning på bättre arbetspendling och effektivare godstransporter på både väg och järnväg och som gynnar hela landet och som förstärker Sveriges position som export- och industriland.

I Västsverige är det därför otroligt viktigt att såväl det västsvenska paketet som satsningen på E20 förverkligas. Vår region är också beroende av att vattentransportsleden mellan Väner och Göteborg fungerar på ett funktionellt sätt. Att Göteborgs hamn ges möjlighet till utveckling är också viktigt för industrin i hela Västsverige. Med större transportfartyg ställs nya krav på hamnens funktioner. Det krävs dessutom att järnvägsnätet är utbyggt för att klara transporter till och från hamnen.

Tillgänglighet till kommersiell service såväl som myndighetsnärvaro är en av förutsättningarna för att människor ska kunna bo, jobba och driva företag i alla delar av landet. Detta är också ett bekymmer inom vår region. Inte minst i Dalsland, Värmland och Skaraborg finns områden som idag saknar nästan all form av kommersiell service. Postens service är en förutsättning för företag i områden där alternativa kommersiellt baserade distributionsbolag saknas.

En översyn vad gäller statliga myndigheters närvaro, Arbetsförmedlingen, Skatteverket, Försäkringskassan, polis med flera, behöver också göras. Deras betydelse för såväl boende som näringsliv ska ej underskattas även om vi lever i en värld där många av kontakterna sker på digital basis. Det personliga mötet ska inte undervärderas. Detta kan exempelvis ordnas genom att mobila team besöker kommunen vissa dagar i månaden.

Sverige har sedan 1960-talet varit ett föregångsland vad gäller jämställdhet. Många viktiga steg har tagits på vägen mot ett jämställt samhälle och därmed arbetsliv, men lång väg återstår. Det handlar om löner, arbetsvillkor och värdering av arbetsinsatser.

Lönekartläggning varje år, rätt till heltid, stopp för att stapla visstidsanställningar på varandra och jämställda arbetsplatser är fyra viktiga steg för att nå en jämställd arbetsmarknad. I Västsverige tas på många håll steg i denna riktning, men mer behöver göras.

Regering och riksdag måste fatta de beslut som krävs för att en jämställd arbetsmarknad ska bli verklighet om inte arbetsmarknadens parter klarar av att komma överens om att överbrygga de skillnader som bygger på kön.

En förutsättning för att såväl kvinnor som män ska kunna gå till arbetet utan att riskera att bli sjuk eller skadad är en bra arbetsmiljö. Under en följd av år har arbetsmiljöarbetet kommit på undantag. Det har vi märkt av i Västsverige och en

uppgradering av det aktiva och förebyggande arbetet för en bättre arbetsmiljö måste fortsätta.

Sjukfrånvaron i landet sjönk något under 2017. Det är positivt. Ändock drabbas fortfarande allt för många av sjukdom och skador som leder till såväl personligt lidande som ekonomiskt avbräck för såväl individ, företag som samhället i stort. Det är främst kvinnor inom välfärdssektorn som drabbas. Insatser måste till för att lösa de grundläggande problem som förorsakar de bekymmer som leder till sjukfrånvaro.

Carina Ohlsson (S)

Paula Holmqvist (S)

Jennie Nilsson (S)

Mikael Dahlqvist (S)

Mattias Jonsson (S)

Erik Ezelius (S)